Arolygiaeth Gofal Cymru
Care Inspectorate Wales

Cofnodion Cyfarfod Bwrdd Cynghori Cenedlaethol – 23 Medi 2025

Cofnodion Cyfarfod y Bwrdd Cynghori Cenedlaethol 23 Medi 2025

Cyhoeddwyd: 16 Gorffennaf 2026 **Diweddarwyd ddiwethaf:** 16 Gorffennaf 2026

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o **arolygiaethgofal.cymru**
Ewch i **https://www.arolygiaethgofal.cymru/cofnodion-cyfarfod-bwrdd-cynghori-cenedlaethol-23-medi-2025** i weld y fersiwn ddiweddaraf.
Efallai na fydd y ddogfen hon yn hollol hygyrch. Drllenwch ein **datganiad hygyrchedd** i gael rhagor o wybodaeth.
Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn **English**.

Cynnwys

- Croeso, presennoldeb ac ymddiheuriadau
- Crynodeb AGC
- Diweddariad ar berfformiad AGC
- Lleisiau'r aelodau
- Graddau ar gyfer gwasanaethau oedolion a phlant – diweddariad chwe misol
- Gofal plant a chwarae – diweddariad sector ac adolygiad fframwaith
- Cynllun strategol – ffocws ar wella
- Camau gweithredu a cyfarfod nesaf

Croeso, presennoldeb ac ymddiheuriadau

Yn bresennol

- Ruth Hussey (Cadeirydd)
- Natalie Fletcher (Darparwr)
- Rachel Harris (Darparwr Gofal Dydd Llawn)
- Peter Max (Darparwr Gofal Preswyl)
- Melanie Minty (Fforwm Gofal Cymru)
- Claire Protheroe (PACEY)
- Alyson Thomas (Llais)
- Jenny Williams (ADSS Cymru)
- Gillian Baranski (Prif Arolygydd)
- Julie Heal (AGC)
- Annette Hennessey (AGC)
- Margaret Rooney (AGC)
- Nev Thomas (AGC)
- Elizabeth Wallwork (AGC)
- Meg Williams (AGC)

Ymddiheuriadau

- Valerie Billingham (Swyddfa'r Comisiynydd Pobl Hŷn)
- Orlaith Brennan (Darparwr Gwasanaeth Cymorth Cartref)
- Kate Cubbage (Ymddiriedolaeth Gofalwyr)
- Stuart Davies (Darparwr Gwasanaeth Cymorth Cartref)
- Margaret Rooney (AGC)

Cymeradwyo'r cofnodion blaenorol

Penderfyniad: Cymeradwyodd aelodau'r Bwrdd gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 4 Mehefin, 2025.

Camau gweithredu o'r cofnodion blaenorol

Rhannu sleidiau a dolenni gwe a rannwyd yn ystod y cyfarfod.

- Fe'u dosbarthwyd ynghyd â phortreadau'r Tîm Arwain Gweithredol cyn y cyfarfod.

Parhau i rannu astudiaethau achos ar ymarfer cadarnhaol.

- Mae'r gwaith hwn yn mynd rhagddo, ac rydym yn cyflwyno enghreifftiau ymarfer

cadarnhaol ar gyfer gwasanaethau oedolion a phlant yn nes ymlaen ym mis Medi.

Ystyried sut i wella adborth gan ddefnyddwyr gwasanaethau a rhanddeiliaid yn ystod arolygiadau.

- Bydd y gwaith hwn yn rhan annatod o'r strategaeth gyfathrebu ac ymgysylltu rydym yn ei datblygu.

Ymgysylltu â rhanddeiliaid i symleiddio'r broses ar gyfer datganiadau blynyddol.

- Mae'r gwaith hwn yn parhau. Byddwn yn sefydlu grwpiau profi defnyddwyr fel rhan o'r gwaith symleiddio casglu data rydym yn ei wneud gyda Gofal Cymdeithasol Cymru a byddwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau'r Bwrdd Cynghori Cenedlaethol wrth i'r gwaith fynd rhagddo.

Olrhain goblygiadau gofynion cyhoeddi ar wefan i ddarparwyr bach.

- Cafodd y mater hwn hefyd ei godi gan ddarparwyr mewn digwyddiad diweddar i ddarparwyr. Anogwn yr holl ddarparwyr a chanddynt bryderon i adrodd hyn yn ôl trwy ymgynghoriad Llywodraeth Cymru.

1. Crynodeb AGC

Rhoddodd Gillian Baranski y diweddariadau canlynol gan AGC:

1.1 Ymchwiliad COVID-19

Rhoddodd AGC dystiolaeth i ymchwiliad COVID-19 y DU ym mis Gorffennaf, yn pwysleisio pwysigrwydd y penderfyniad i roi saib ar arolygiadau rheolaidd am gyfnodau yn ystod y pandemig. Rydym yn aros am adroddiadau'r ymchwiliad.

1.2 Adolygiadau diogelu

Disgwylir i adolygiad ymarfer plant annibynnol o Wynedd gael ei gyhoeddi'n fuan.

1.3 Fframwaith diwylliant cadarnhaol

Mae AGC yn parhau i ymgorffori'r fframwaith diwylliant cadarnhaol yn fewnol ac yn allanol.

1.4 Adroddiad blynyddol

Mae disgwyl i adroddiad blynyddol 2024-25 gael ei gyhoeddi ar 14 Hydref.

1.5 Recriwtio Arolygwyr

Mae AGC wedi recriwtio 20 o arolygwyr newydd, gyda mwy i ddilyn. Mae'r broses o recriwtio arolygwyr sy'n siarad Cymraeg yn y gogledd yn parhau i fod yn her. Mae ymgyrch wedi'i thargedu wedi'i chynllunio.

1.6 Casglu data ar y cyd

Mae'r cynnydd ar gyfuno'r gwaith o gasglu data datganiad blynyddol gydag ymarfer data gweithlu Gofal Cymdeithasol Cymru yn parhau, gyda chynlluniau ar waith ar gyfer ymarfer casglu data ar y cyd yn 2026.

1.7 Cydnabod gwobrau

Mae AGC wedi cyrraedd y rhestr fer ar gyfer dwy wobr gan Lywodraeth Cymru ym maes cyfathrebu ac arweinyddiaeth. Bydd yr enillwyr yn cael eu cyhoeddi ym mis Tachwedd.

2. Diweddariad ar berfformiad AGC

Cyflwynodd Gillian Baranski ddiweddariad manwl ar berfformiad:

2.1. Symiau arolygu a staffio

Er gwaethaf gostyngiad mewn staffio (o 265 i 236), mae'r symiau arolygu wedi cynyddu rhyw ychydig. Bu ymrwymiad y staff yn allweddol i gynnal perfformiad:

- Cyhoeddwyd 94.5% o adroddiadau arolygu ar amser (C1 2025-26)
- Cyhoeddwyd 94% ar amser

2.2 Arolygiadau hwyr

Mae arolygiadau hwyr yn parhau i fod yn destun pryder, yn enwedig mewn gwasanaethau maethu a mabwysiadu. Ar 14 Awst 2025:

- Roedd 364 o arolygiadau yn hwyr (i fyny o 281)
- Roedd 45% o arolygiadau gofal plant a chwarae dros 12 mis yn hwyr
- Mae cynllun wedi'i dargedu ar waith i ymdrin â'r ôl-groniad, a gefnogir gan ddyfodiad ein harolygwyr newydd.

2.3. Cofrestru a gorfodi

Mae nifer y gwasanaethau sy'n gweithredu heb gofrestriad yn is nag oeddent yn 2023/24 ar y cyfan, a hynny'n rhannol am fod mwy o awdurdodau lleol yn cofrestru eu cartrefi plant eu hunain.

Gwelodd Chwarter 1 86% o bryderon Gweithredu heb Gofrestriad yn cael eu hystyried ar amser, gyda'r crynodeb canlynol:

- 93% ar gyfer y Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru)
- 58% ar gyfer CCP, sy'n nodi angen i wella amserlenni Gofal Plant a Chwarae.

2.4. Arolygiadau awdurdodau lleol

Cyhoeddwyd pob adroddiad ar amser. Mae arolygiadau gan gymheiriaid yn parhau i ychwanegu gwerth.

3. Lleisiau'r aelodau

3.1 Pryderon y Sector

Cododd Rachel Harris bryderon am y cynllun cymeradwyo gwirfoddol a'i oblygiadau ar gyfer diogelu. Cadarnhaodd Kevin Barker a Ceri Herbert fod sgyrsiau'n parhau gyda chydweithwyr polisi yn Llywodraeth Cymru ar y pwnc hwn ac anogwyd y darparwyr i ymateb i ymgynghoriadau Llywodraeth Cymru.

3.2. Ymgyngoriadau

Pwysleisiodd Claire Protheroe yr anhawster o ymgysylltu â darparwyr gyda sawl ymgynghoriad yn rhedeg ar yr un pryd. Cydnabyddodd AGC yr her a gwnaeth ymroi i godi hyn gyda Llywodraeth Cymru. Anogwyd y darparwyr i ymateb i ymgyngoriadau Llywodraeth Cymru

3.3 Canolfannau preswyl i deuluoedd

Mynegodd Peter Max bryderon am ailgofrestru gwasanaethau fel canolfannau preswyl i deuluoedd a'r angen am eglurder ynghylch rheoleiddio. Gofynnodd hefyd am ddefnyddio deallusrwydd artiffisial yn ddiogel ac yn unol â diogelu data, er mwyn sicrhau bod gwybodaeth bersonol / sensitif yn cael ei diogelu mewn lleoliadau gofal.

3.4. Cynrychiolaeth

Nododd aelodau absenoldeb cynrychiolaeth gan ofal preswyl i oedolion. Bydd AGC yn adolygu aelodaeth y bwrdd.

4. Graddau ar gyfer gwasanaethau oedolion a phlant – diweddariad chwe misol

Cyflwynodd Nev Thomas ddiweddariad ar weithrediad graddau:

4.1. Trosolwg o arolygiadau

Rhwng 1 Ebrill ac 1 Medi 2025, cyhoeddodd AGC adroddiadau arolygu ar gyfer 337 o wasanaethau, sy'n cynnwys:

- 183 o gartrefi gofal i oedolion hŷn
- 60 o gartrefi plant
- 94 o wasanaethau cymorth cartref

4.2. Canlyniadau graddau

Rhoddwyd gradd Da i'r mwyafrif o'r gwasanaethau, gyda graddau Rhagorol yn dod yn ail agos ym mhob thema. Yn benodol:

- Yn y thema llesiant, cafodd bron i 200 o wasanaethau eu graddio'n Dda, gyda nifer sylweddol yn cael eu graddio'n Rhagorol.

4.3. Pethau cadarnhaol

Roedd yr adborth gan y darparwyr yn gadarnhaol ar y cyfan:

- Roedd y darparwyr yn gwerthfawrogi eglurder a strwythur y fframwaith newydd, yn enwedig yn ystod trafodaethau ar ôl yr arolygiad.
- Adroddodd y staff eu bod yn teimlo'u bod yn ymgysylltu'n fwy yn y broses arolygu.
- Helpodd y fframwaith y darparwyr i ddeall y meysydd y mae angen eu gwella a chytuno ar y camau nesaf gydag arolygwyr.

4.4 Hyfforddiant a chysondeb

- Mae'r sesiynau galw heibio misol i arolygwyr wedi'u mynychu'n dda, maent yn cefnogi cysondeb a dysgu a rennir.
- Mae hyfforddiant ar raddau bellach yn cael ei ymgorffori yn y rhaglen sefydlu ar gyfer

arolygwyr newydd.
- Mae samplu adroddiadau ar hap yn parhau i fonitro cysondeb a nodi tueddiadau.

4.5. Y camau nesaf

- Mae gwerthusiad manylach o'r rhaglen raddau wedi'i gynllunio ar ôl i'r gwasanaethau gael eu harolygu o dan y fframwaith newydd.
- Bydd AGC yn archwilio sut i addasu cylchoedd arolygu ar gyfer gwasanaethau y dyfernir graddau rhagorol iddynt.

4.6. Adborth y sector

Cafwyd adborth cadarnhaol gan ddarparwyr, gan gynnwys cartref i blant a wnaeth herio gradd trwy ddeialog broffesiynol a chyflwyno tystiolaeth. Gwnaeth arolygydd ailystyried a diwygio'r radd, dangos didwylledd a thryloywder yn y broses.

5. Gofal plant a chwarae – diweddariad sector ac adolygiad fframwaith

Cyflwynodd Ceri Herbert ddiweddariad ar y sector gofal plant a chwarae a gwaith adolygu'r fframwaith arolygu:

5.1. Datganiad Hunanasesu Gwasanaeth (SASS)

- Cyflawnodd ddatganiad Hunanasesu Gwasanaeth 2025 gyfradd ymateb o 97%, gan ddarparu sail dystiolaeth gref ar gyfer mewnwelediadau'r sector.
- Cydnabyddodd AGC yr ymdrech gydweithredol ar draws timau mewnol, sefydliadau ymbarél (e.e. Coram PACEY), ac awdurdodau lleol wrth gefnogi darparu i gwblhau datganiadau.

5.2. Tueddiadau allweddol y sector

- Gwelodd Abertawe, Caerdydd a Sir Ddinbych gynnydd sylweddol yn nifer y plant a oedd yn mynychu lleoliadau, gyda thros 1,200 o blant ychwanegol yn Abertawe yn unig.
- Nodwyd symudiad o bresenoldeb rhan amser i amser llawn, y mae'n debygol o fod yn gysylltiedig ag ehangu Dechrau'n Deg a'r dull gweithredu Chwarae, Dysgu a Gofal Plentyndod Cynnar.
- Mae niferoedd y staff wedi cynyddu, gyda llai yn gadael y gwasanaeth. Ond mae llawer ar gontractau dim oriau, sy'n codi pryderon am sefydlogrwydd y gweithlu.

5.3. Darpariaeth Gymraeg

Gwelwyd cwymp yn nifer y lleoliadau oedd yn adrodd ar elfennau dwyieithog, a briodolwyd i eglurder gwell yn nhestun cymorth y Datganiad Hunanasesu Gwasanaeth. Arhosodd y nifer o leoliadau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog yn sefydlog i bob pwrpas.

5.4. Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)

Gwnaeth y nifer o blant y nodwyd bod ganddynt ADY ostwng 241, sy'n debygol o fod oherwydd dealltwriaeth well o god a meini prawf ADY.

Gwelwyd cynnydd cadarnhaol yn y canlynol:

- Lleoliadau oedd yn penodi arweinwyr ADY (+54)
- Ymwybyddiaeth o'r Cod ADY
- Atgyfeiriadau a chyswllt ag awdurdodau lleol

5.5. Adolygiad fframwaith

Mae AGC ac Estyn yn adolygu'r fframwaith arolygu ar y cyd, gyda'r nod o leihau'r pedair thema bresennol i dair drwy integreiddio Amgylchedd ar draws pob maes.

Bydd y fframwaith diwygiedig yn adlewyrchu datblygiadau polisi presennol yn well, gan gynnwys:

- Cwricwlwm i Gymru
- Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol
- Deddfwriaeth ADY
- Egwyddorion Chwarae, Dysgu a Gofal Plentyndod Cynnar.

5.6. Y camau nesaf

- Disgwylir fframwaith newydd erbyn mis Rhagfyr 2025, gyda threialon yn y Gwanwyn 2026 a chyflwyniad llaw o fis Medi 2026 ymlaen.
- Nod AGC yw symleiddio adroddiadau arolygu i fod yn gliriach, yn fwy cryno ac i ganolbwyntio ar achos ac effaith.

6. Cynllun strategol – ffocws ar wella

Cyflwynodd Kevin Barker drosolwg o ffocws strategol AGC ar welliant:

6.1. Cyd-destun strategol

Mae gwelliant bellach yn un o dri philer strategol AGC, ochr yn ochr â Sicrwydd a Dylanwad. Mae ymrwymiad AGC i welliant yn cynnwys:

- Dathlu llwyddiannau
- Annog gwelliant parhaus
- Hyrwyddo diwylliannau sefydliadol cadarnhaol a chynhwysol
- Gwella dysgu mewnol ac allanol
- Defnyddio adnoddau digidol i wella effeithlonrwydd ac effaith

6.2. Arolygu a gwella

Myfyriodd Kevin ar rôl esblygol arolygu wrth gefnogi gwelliant:

- Nod AGC yw symud o fodel cwbl seiliedig ar sicrwydd i un sy'n meithrin ymddiriedaeth a gwelliant ar y cyd.
- Cwestiwn allweddol: “Ydyn ni'n gadael gwasanaethau mewn lle gwell nag y gwnaethom eu canfod?”
- Caiff graddau eu hystyried fel adnodd gwerthfawr, ond dim ond pan y cânt eu cyfuno â gweithgareddau gwella ehangach.

6.3. Model cydberthnasau

Cyfeiriodd AGC at fodel o Gronfa'r Brenin sy'n gwahaniaethu rhwng:

- Cydberthnasau patholegol (wedi'u cymell gan gydymffurfiaeth)
- Cydberthnasau cynhyrchiol (sy'n canolbwyntio ar welliant)

Gwnaeth pleidlais fyw o fynychwyr roi AGC ar 3.6 allan o 5 ar gyfartaledd, gan nodi cynnydd tuag at ddull gweithredu sy'n canolbwyntio mwy ar welliant, ond sydd â lle i dyfu.

6.4. Mentrau gwella presennol

Mae AGC wedi rhoi sawl menter ar waith i gefnogi gwelliant ledled y sector:

- Cyfarfodydd ansawdd rhwng arolygiadau, wedi'u hysbysu gan raddau (sector gofal plant a chwarae)
- Ymarfer gwerth ei rannu: cyhoeddwyd enghreifftiau o arferion da ar-lein
- Cynadleddau ansawdd: digwyddiadau agored i ddarparwyr rannu dysgu (sector gofal plant a chwarae)
- Cynlluniau i ehangu'r mentrau hyn i wasanaethau oedolion a phlant

6.5. Adborth gan aelodau

Croesawodd aelodau gyfeiriad y teithio a gwnaethant rannu'r myfyrdodau canlynol:

- Ystyriwyd bod ymreolaeth a rheoleiddio cymesur a enillwyd yn egwyddorion cadarnhaol
- Nododd cynrychiolwyr o'r awdurdod lleol y gall arolygiadau deimlo fel petaen nhw'n canolbwyntio'n ormodol ar gydymffurfiaeth o hyd
- Roedd y darparwyr yn gwerthfawrogi cysondeb ymhlith arolygwyr a'r cyfle i feithrin ymddiriedaeth
- Codwyd pryderon ynghylch anghysonderau mewn dulliau arolygu, yn enwedig yn y gogledd.

Awgrymodd yr aelodau y gallai AGC wneud mwy i :

- Hyrwyddo'r broses o fabwysiadu arfer da
- Cysoni trafodaethau gwella gyda gwaith monitro contractau awdurdodau lleol

Camau gweithredu a cyfarfod nesaf

- Bydd AGC yn parhau gyda recriwtio wedi'i dargedu am arolygwyr sy'n siarad Cymraeg
- Chwiliodd y gwirfoddolwyr am y grŵp strategaeth gyfathrebu ac ymgysylltu (gwirfoddolodd Alison Thomas a Melanie Minty)
- Bydd AGC yn adolygu aelodaeth y Bwrdd Cynghori Cenedlaethol ac yn sicrhau cynrychiolaeth o'r sector llawn
- Bydd AGC yn ystyried canllawiau ar y defnydd o ddeallusrwydd artiffisial mewn gwasanaethau rheoleiddiedig.
- Bydd AGC yn rhannu pryderon am amseru ymgyngoriadau gyda Llywodraeth Cymru
- Anogwyd darparwyr i ymateb i ymgyngoriadau a rhannu adborth gydag AGC
- AGC i gadarnhau dyddiad y cyfarfod nesaf

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o **arolygiaethgofal.cymru**
Ewch i **https://www.arolygiaethgofal.cymru/cofnodion-cyfarfod-bwrdd-cynghori-cenedlaethol-23-medi-2025** i weld y fersiwn ddiweddaraf.
Efallai na fydd y ddogfen hon yn hollol hygyrch. Drllenwch ein **datganiad hygyrchedd** i gael rhagor o wybodaeth.
Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn **English**.